

Miejsce Pamięci STALAG VIII A

OFERTA EDUKACYJNA

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
STOWARZYSZENIE NA RZECZ PAMIĘCI,
EDUKACJI I KULTURY

EUROPEJSKIE CENTRUM EDUKACYJNO-KULTURALNE
ZGORZELEC - GÖRLITZ
MEETINGPOINT MUSIC MESSIAEN

2	Przedmowa
4	Stalag VIII A
6	Miejsce Pamięci Stalag VIII A oraz Europejskie Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura
8	Oferta edukacyjna
40	Oferta czasu wolnego
42	Informacje praktyczne

Drodzy nauczyciele, nauczycielki, pedagodzy, pedagożki i wszyscy zainteresowani,

---

Oddajemy w Państwa ręce pierwsze wydanie oferty edukacyjnej dotyczącej Miejsca Pamięci Stalag VIII A. Niniejsza broszura zawiera szczegółowe informacje dotyczące propozycji zajęć i pomoże Państwu zaplanować u nas wizytę.

Oferta edukacyjna Miejsca Pamięci Stalag VIII A skierowana jest do uczniów i uczniów, studentek i studentów, grup młodzieżowych z Polski i Niemiec oraz młodych dorosłych z całej Europy. Może być wykorzystana zarówno podczas zajęć szkolnych jak i pozaszkolnych, w celu przybliżenia młodym ludziom tematów związanych ze Stalagiem VIII A oraz poznania przez nich indywidualnych losów więźniów tego obozu.

Miejsce Pamięci Stalag VIII A w swojej pracy wykorzystuje formy edukacji pozaformalnej, które pomagają pogłębić i uzupełnić wiedzę zdobytą w szkole. W każdej z tych form uwzględnia się elementy aktywnego uczestnictwa młodzieży.

Oferta składa się z metodycznie dopasowanych modułów. Można je łączyć na różne sposoby w ramach oferowanych

przez nas bloków: od dwu- lub trzygodzinnego zwiedzania, przez półdniowe oraz całodniowe warsztaty, po pobyty kilkudniowe. Wszystkie zajęcia moderowane są przez kadrę naszego działu edukacji. Stosowane metody i wybrane tematy są skierowane do młodzieży od 12 roku życia i dostosowane do potrzeb w porozumieniu z opiekunami grup.

Wyjątkowe położenie byłego jenieckiego obozu Stalag VIII A na pograniczu polsko-niemieckim wyznacza kierunek pracy na rzecz miejsca pamięci, które zaprasza do odwiedzin nie tylko grupy jednonarodowe, ale także dwu- i wielonarodowe. Przez cały czas pobytu grupom towarzyszy wykwalifikowany zespół pracowniczek i pracowników, który wspiera grupę kulturowo i zapewnia pośrednictwo w językach polskim, niemieckim i angielskim. Oferujemy również pomoc w znalezieniu niemieckiej lub polskiej grupy partnerskiej.

Zapraszamy do zapoznania się ze szczegółami naszej oferty programowej, która pomoże Państwu w zaplanowaniu wizyty w Miejscu Pamięci Stalag VIII A. Wspólnie opracujemy program pobytu, dostosowany do potrzeb i oczekiwań grupy.

Zapraszamy do kontaktu.

Stalag VIII A

Niemiecki obóz jeńców wojennych dla szeregowców i podoficerów – Stalag VIII A był częścią systemu obozów jeńческих zorganizowanych przez III Rzeszę jeszcze przed wybuchem wojny. Jego komendanturę utworzono na kilka dni przed agresją III Rzeszy na Polskę. Obóz istniał w latach 1939-1945.

7 września 1939 roku do Goerlitz przyjechał pierwszy transport jeńców wojennych. Byli to żołnierze Wojska Polskiego. Umieszczono ich w obozie przejściowym – Dulag Goerlitz w części miasta. Faktyczne uruchomienie obozu głównego Stalag VIIIA nastąpiło pod koniec grudnia 1939 r. Wznoszony był rękami polskich jeńców wojennych, którzy pierwszą zimę w niewoli spędzili w płóciennych namiotach. Pierwszą grupę jeńców stanowili polscy żołnierze, którzy przybyli do Görlitz 7 września 1939 roku. W sumie przez obóz przeszło około 120 tys. jeńców wojennych z Polski, Francji, Armii Wspólnoty Narodów, Jugosławii, Związku Radzieckiego, Włoch, USA i Belgii. Jeńcy wojenni byli wykorzystywani jako robotnicy praktycznie we wszystkich sektorach gospodarki: od rolnictwa i górnictwa, przez transport, aż po lokalne fabryki i sklepy.

Warunki bytowe w Stalagu VIII A i jego podobozach były przerażające. Stalag VIIIA przewidziany był na 3 tysiące jeńców, a jego maksymalne obciążenie szacowano na 15 tys. jeńców, podczas gdy we wrześniu 1944 r. przebywało w nim 47 tysięcy osób. Z powodu ciągłego przepełnienia, złych warunków sanitarno-higienicznych, niewystarczających porcji żywnościowych, niedostatecznego dostępu do opieki medycznej oraz ciężkiej pracy fizycznej, blisko 12 tys. żołnierzy nie przeżyło pobytu w obozie w Görlitz. Największą grupę ofiar stanowili jeńcy radzieccy, o których dbano najgorzej, dlatego codziennie ginęły dziesiątki z nich. Jeńcy radzieccy grzebani byli w zbiorowej mogile znajdującej się za terenem obozu. Na początku lutego 1945 roku Stalag VIII A był w kilku etapach ewakuowany na zachód. Ofiarą tych tzw. marszów śmierci padło wielu jeńców wojennych. Ciężko chorzy jeńcy pozostali w obozie, pilnowani tylko przez kilku żołnierzy i parę osób cywilnych, aż do wyzwolenia, które nastąpiło 8 maja 1945 roku.

Po II wojnie światowej, teren, na którym znajdował się obóz jeńческий Stalag VIIIA, znalazł się w granicach państwa polskiego. Baraki obozowe zostały rozebrane, a materiały budowlane przeznaczono na odbudowę zniszczonych miast. Stalag nie był tematem poruszonym w rozmowach pomiędzy Polską Ludową a NRD, co doprowadziło do stopniowego zanikania tego miejsca pamięci. W ten sposób obóz nie tylko zniknął fizycznie z krajobrazu miasta, ale także został wyparty z pamięci kulturowej jej mieszkańek i mieszkańców.

Miejsce Pamięci Stalag VIII A oraz Europejskie Centrum Pamięć, Edukacja, Kultura

---

Dzisiaj, na terenie byłego niemieckiego obozu dla jeńców wojennych Stalag VIII A znajduje się Europejskie Centrum Pamięć, Edukacja Kultura. Jego współgospodarzami są: Fundacja Pamięć, Edukacja, Kultura oraz niemiecki partner Stowarzyszenie Meetingpoint Memory Messiaen.

Zadaniem Meetingpoint Memory Messiaen e.V. - Stowarzyszenia na rzecz Pamięci, Edukacji i Kultury jest przywrócenie świadomości społecznej po obu stronach Nysy na temat historii byłego niemieckiego obozu dla jeńców wojennych Stalag VIII A.

Celem stowarzyszenia Meetingpoint jest stworzenie wraz ze swoim polskim partnerem, Fundacją Pamięć, Edukacja, Kultura, nowoczesnej placówki edukacyjnej, w której pamięć o przeszłości staje się bodźcem do działań na rzecz teraźniejszości i przyszłości. Jednocześnie Miejsce Pamięci jest postrzegane jako międzynarodowe centrum spotkań i edukacji, a także miejsce debat i dyskusji w Europamieście Görlitz-Zgorzelec na temat aktualnych polsko-niemieckich i światowych problemów politycznych.

Przy wsparciu lokalnych władz i instytucji oraz ekspertów po obu stronach Nysy, a także w oparciu o konsensus polityczny między Republiką Federalną Niemiec a Rzeczpospolitą Polską, partnerzy pracują nad dalszymi badaniami i wieloaspektowym przekazem historii Stalagu VIII A po to, by losy jego ofiar nigdy nie zostały zapomniane.

Meetingpoint Memory Messiaen e.V. pełni również funkcję Jednostki Centralnej Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, a także jest Jednostką Koordynacyjną ds. Międzynarodowej Pracy z Dziećmi i Młodzieżą w Europamieście Görlitz-Zgorzelec. W 2021 r. stowarzyszenie zostało uhonorowane tytułem „Latarnia PNWM” w uznaniu za polsko-niemiecką działalność edukacyjną i informacyjną. Ponadto stowarzyszenie jest aktywnym członkiem w międzynarodowej sieci partnerskiej obejmującej inne stowarzyszenia, miejsca pamięci i instytucje.

Oferta edukacyjna

Czas trwania

Języki

Praca interaktywna/zadanie

Oferta edukacyjna Miejsca Pamięci Stalag VIII A składa się z 12 modułów, oznaczonych różnymi kolorami, w zależności od kategorii.

**POZNANIE
MIEJSCA PAMIĘCI**

**WPROWADZENIE I PODSTAWY
TEMATYCZNE**

**POGŁĘBIENIE TEMATU
I PRACA TWÓRCZA**

**REFLEKSJA I INDYWIDUALNE
UPAMIĘTNIE**

Źródła archeologiczne, artefakty

Oparte na metodzie peer-to-peer learning

Wystawa

Źródła tekstowe i graficzne

W środku/na zewnątrz

Refleksja

Przy każdym module znajduje się informacja o czasie przewidzianym na jego realizację (1h) oraz rekomendacja ułatwiająca wybór odpowiedniej kombinacji modułów.

Wprowadzenie

Gra miejska, geocaching

Upamiętnienie

Ponadto symbole wskazują, jakie media są wykorzystywane w danym module, w jakich językach może być on prowadzony oraz czym się wyróżnia.

Prace porządkowe

Film

Inne media, np. prezentacje multimedialne

W ramach oferty edukacyjnej znajdują się także 4 oferty specjalne, których tematyka wykracza poza pracę edukacyjną na terenie miejsca pamięci.

1 | ZWIEDZANIE Z PRZEWODNIKIEM

Gdyby miejsce pamięci potrafiło mówić

————— polecamy w ramach pierwszej wizyty w połączeniu z modułem 11

Podczas oprowadzania z przewodnikiem młodzież zapoznaje się z historią byłego niemieckiego obozu jenieckiego Stalag VIII A.

W trakcie zwiedzania terenu i wystawy stałej przekazane zostają podstawowe informacje o historii miejsca, doświadczeniach jeńców wojennych w Görlitz oraz o systemie funkcjonowania obozów jenieckich w czasie II wojny światowej. Uczestniczki i uczestnicy zapoznają się także z działaniami i projektami związanymi z upamiętnianiem w miejscu pamięci.

Oprowadzanie jest prowadzone przez pracowniczki i pracowników miejsca pamięci z wykorzystaniem różnych materiałów ilustracyjnych - zdjęć, rysunków, wywiadów i znalezisk archeologicznych. W trakcie zwiedzania młodzież ma możliwość zadawania pytań, istnieje także możliwość dyskusji.

Moduł ten nastawiony jest na zdobywanie wiedzy, a także pracę w danym kontekście i pogłębienie wcześniej posiadanej wiedzy dotyczącej II wojny światowej i systemu obozów jenieckich.

W przypadku deszczu proponujemy zwiedzanie z przewodnikiem wystaw stałych i czasowych w Europejskim Centrum.

2 | INTERAKTYWNE ZWIEDZANIE

Opowiedzcie nam o Stalagu VIII A

————— polecamy w przypadku dłuższego
pobytu w miejscu pamięci

W tym module uczestniczki i uczestnicy wcielają się w rolę ekspertek i ekspertów i samodzielnie opracowują historię Stalagu VIII A. Aktywnie uczestniczą w procesie uczenia się i mediacji, przygotowując własną interaktywną wycieczkę z przewodnikiem. Przede wszystkim jednak uczą się od siebie nawzajem.

Moduł składa się z trzech etapów: najpierw młodzież otrzymuje ogólne wprowadzenie nt. miejsca pamięci i różnych metod pracy. Później następuje praca nad źródłami w małych grupach. Każda grupa pracuje nad określonym tematem i przygotowuje jedną stację zwiedzania z przewodnikiem. Wykorzystywane są przy tym źródła historyczne oraz źródła wtórne w postaci różnych mediów. Na końcu odbywa się interaktywne zwiedzanie byłego niemieckiego obozu dla jeńców wojennych Stalag VIII A lub wystawy stałej. Uczestniczki i uczestnicy oprowadzają się wzajemnie po miejscu pamięci, przekazując sobie nawzajem zdobytą wiedzę.

W trakcie tego modułu młodzież poznaje metodę pracy ze źródłami, uczy się samodzielnego pogłębiania wiedzy i przekazywania jej w sposób odpowiedni dla określonej grupy. W razie potrzeby pracowniczki i pracownicy miejsca pamięci służą grupie swoim wsparciem.

Na życzenie do tego modułu można także włączyć uroczystość upamiętnienia (zob. moduł 11).

3 | WPROWADZENIE DO PRACY ZE ŹRÓDŁAMI

Co mogą nam przekazać źródła?

————— polecamy jako moduł wprowadzający
przed modułami 2, 6 i 9

Celem tego modułu jest zapoznanie uczestniczek i uczestników z pracą ze źródłami historycznymi i artefaktami. Po wspólnym znalezieniu definicji terminu „źródło historyczne” młodzież w sposób aktywny, na podstawie konkretnych przykładów, zapoznaje się z różnymi rodzajami źródeł: przygląda się im i porównuje je ze sobą. Na końcu uczestniczki i uczestnicy potrafią określić, czym źródła mogą różnić się między sobą, a także jakie funkcje pełnią poszczególne z nich.

W ramach modułu młodzież zostaje zaproszona do refleksji nad już posiadaną wiedzą lub do przyswajania nowej wiedzy w sposób usystematyzowany. Wykorzystanie konkretnych przedmiotów stymuluje percepcję haptyczną, czyniąc pojęcie źródła namacalnym. Uczestniczki i uczestnicy pogłębiają w ten sposób różne kompetencje, zwłaszcza w zakresie pracy ze źródłami historycznymi i mediami.

4 | TERMINY I ZNACZENIA

System niemieckich obozów na terytorium III Rzeszy oraz na ziemiach państw okupowanych

————— polecamy jako moduł wprowadzający przed modułami 1, 2, 9, 10

Moduł ten ma na celu wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z historią Stalagu VIII A i II wojny światowej.

Na przykładzie różnych mediów i przedmiotów uczestniczki i uczestnicy w aktywny sposób próbują ustalić, czy mają przed sobą świadectwo obozu jenieckiego, czy obozu koncentracyjnego. Dowiadują się przy tym, czym charakteryzowały się niemieckie obozy jenieckie w czasie II wojny światowej i czym różnił się ten typ obozu od częściej omawianych i zazwyczaj lepiej znanych niemieckich nazistowskich obozów koncentracyjnych.

W tym module młodzież w sposób usystematyzowany przetwarza posiadaną już, jak i nową wiedzę, tworząc w ten sposób podstawę do lepszego zrozumienia historii Stalagu VIII A.

Ten moduł dobrze sprawdza się w grupach posiadających już pewną, niewielką wiedzę albo w grupach, dla których temat jest zupełnie nowy.

5 | UTRWALENIE WIEDZY

Mój obraz ...

————— polecamy jako moduł wprowadzający przed modułem 1 lub jako moduł pogłębiający wiedzę podczas drugiej wizyty

W tym module młodzież sprawdza swoją własną wiedzę. Bada przy tym głębiej wybrany temat (np. nazizm w Niemczech lub II wojnę światową), tzn. jakie informacje, skojarzenia i wspomnienia wiążą z tym tematem oraz jakie jest ich źródło.

W pierwszej fazie uczestniczki i uczestnicy pracują indywidualnie. Z pomocą wizualnych narzędzi tworzą mapę skojarzeń, która ilustruje, jaką wiedzą już dysponują i skąd ta wiedza pochodzi (szkoła i edukacja, rodzina, popkultura). W drugiej fazie powstałe obrazy zostają zaprezentowane i omówione w parach. Następnie na forum zostają omówione różnice i podobieństwa, które pojawiły się w drugiej fazie.

Moduł ten wzmacnia różne kompetencje, takie jak zdolność do refleksji, kreatywność i komunikację.

Z uwagi na różne środowiska kulturowe i indywidualny styl życia, metoda ta jest szczególnie interesująca dla grup dwu- lub wielonarodowych.

W ramach pobytów kilkudniowych moduł ten można wykorzystać jako metodę refleksji złożonej z kilku części.

Jeńcy wojenni w Stalagu VIII A

————— polecamy jako moduł pogłębiający
wiedzę po module 1 lub w połączeniu z modulem 7

Moduł ten opiera się na pracy z biografiami byłych jeńców wojennych Stalagu VIII A i jest nastawiony na pogłębienie wiedzy. Praca z konkretnymi historiami i opowieściami związanymi z przeżyciem wojny daje młodzieży możliwość pocucia osobistej więzi z losami jeńców wojennych i skonfrontowania się z różnymi, także emocjonalnymi aspektami ich przeżyć w czasie niewoli i po jej zakończeniu. Uczestniczki i uczestnicy obcuja z różnymi źródłami historycznymi, w tym z autentycznymi materiałami (listy, zdjęcia, relacje rodzinne) znajdującymi się w zbiorach miejsca pamięci.

W zależności od wielkości i konstelacji grupy, młodzież pracuje w małych grupach lub na plenum. Krytyczna analiza źródeł historycznych przez uczestniczki i uczestników wzmacnia u nich kompetencje metodologiczne.

W tym module można pracować na podstawie jednej z wielu różnych biografii. Dobrym przykładem jest biografia włoskiego internowanego wojskowego Renato Gargano, który trafił do Stalagu VIII A w wieku 16 lat. Więcej przykładowych biografii można znaleźć na naszej stronie internetowej.

7 | PROJEKCJA FILMU

„Matki i córki“

————— polecamy jako moduł pogłębiający wiedzę po modułach 1 i 2 lub w połączeniu z modułem 6

Historia obozów jenieckich kojarzy się zazwyczaj z losami mężczyzn. Fakt, że w czasie II wojny światowej kobiety również były więzione w obozach jenieckich, często odgrywa jedynie marginalną rolę. W tym module uczestniczki i uczestnicy dzięki projekcji filmu dokumentalnego poznają historię polskich kobiet, które w wyniku Powstania Warszawskiego trafiły do obozu jenieckiego Ehrenhain-Zeithain. W filmie ukazane zostają różnorodne przeżycia kobiet, w tym doświadczenia związane z rodzeniem dzieci. Usłyszymy w nim głosy byłych jeńczyń wojennych oraz ich córek.

Oprócz projekcji filmu moduł obejmuje krótkie wprowadzenie i dyskusję po filmie.

Film w języku polskim z niemieckimi napisami.

Chronologiczna prezentacja historii

————— polecamy jako moduł pogłębiający wiedzę po module 1

Moduł ten zajmuje się jedną z podstawowych kompetencji myślenia historycznego: tworzeniem narracji historycznej. W małych grupach uczestniczki i uczestnicy otrzymują zadanie stworzenia trójwymiarowej osi czasu. W tym celu otrzymują przygotowane „kostki”, zawierające wydarzenia historyczne, daty i zdjęcia, które odnoszą się do konkretnego tematu. Tworząc oś czasu, młodzież stara się poprawnie powiązać historię lokalną z wydarzeniami „wielkiej” historii i wskazać ich globalne skutki.

Po fazie pracy w małych grupach, poszczególne grupy przedstawiają sobie nawzajem swoje osi czasu, sprawdzają porządek chronologiczny i wspólnie zastanawiają się nad wyzwaniem, z jakimi musieli się zmierzyć podczas realizacji zadania.

Oprócz umiejętności związanych z historią uczestniczki i uczestnicy wykorzystują w tym module także swoją kreatywność i umiejętność pracy w zespole.

Moduł ten bazuje na wcześniej zdobytej wiedzy na temat II wojny światowej.

Wystawa interaktywna

————— polecamy jako moduł pogłębiający wiedzę po module 1

Celem tego modułu jest zaprojektowanie interaktywnego muzeum – od młodych dla młodych.

Uczestniczki i uczestnicy pracują w małych grupach nad konkretnym tematem związanym z historią Stalagu VIII A, a następnie projektują interaktywną stację muzealną. Pracują przy tym nad nową formą przekazu, np. quizem lub łamigłówką, w której w atrakcyjny i zintegrowany sposób zostanie zawarta wcześniej zdobyta przez nich wiedza. W tym procesie towarzyszą im pedagożki i pedagodzy, zadając wnikliwe pytania oraz dając impulsy do kreatywnej pracy.

Po fazie pracy w małych grupach muzeum „otwiera się”, a uczestniczki i uczestnicy mają czas na obejrzenie wspólnie zaprojektowanej wystawy. W tym samym czasie grupy dbają o powitanie „gości” na swojej stacji. Podczas zwiedzania młodzież odpowiada na pytania i zbiera punkty przy każdej stacji.

W tym module uczennice i uczniowie wykazują się kreatywnością, zdolnościami organizacyjnymi oraz umiejętnością przekazywania wiedzy.

Ze względu na złożoność organizacyjną modułu wymagany jest w nim aktywny współudział opiekunek i opiekunów grupy.

10 | OPIEKA NAD CMENTARZAMI WOJENNYMI

Praca dla Pokoju

————— polecamy w połączeniu z modułem 1
jako wprowadzenie i modułem 11 jako podsumowanie

W tym module uczestniczki i uczestnicy wykonują lekkie prace porządkowe na terenie miejsca pamięci. Przyczyniają się tym samym do zachowania pomników oraz cmentarza w należyłym stanie i utrzymania godnej pamięci o ofiarach Stalagu VIII A. W trakcie wykonywania czynności manualnych, takich jak zamykanie, grabienie liści czy pielenie, uczennice i uczniowie mają możliwość przeanalizowania samodzielnie zdobytej wcześniej wiedzy (np. w ramach modułu 1) oraz w nieformalny sposób przedyskutowania jej z innymi.

Moduł pomaga pogłębić takie umiejętności, jak praca zespołowa i samoorganizacja, a także daje młodzieży możliwość powtórnego, indywidualnego poznania miejsca pamięci.

Sprzęt i rękawice robocze zostaną zapewnione. Uczestniczki i uczestnicy powinni mieć na sobie odzież chroniącą przed deszczem i wiatrem oraz solidne obuwie.

Uroczystość upamiętnienia

————— polecamy jako zakończenie po modułach 1, 2 i 10

W tym module uczestniczki i uczestnicy mają możliwość przygotowania i wspólnego przeżycia chwili upamiętnienia. Forma upamiętnienia może być dowolnie przygotowana przez młodzież i wyrażać indywidualne podejście do niego. Częścią upamiętnienia mogą być na przykład samodzielnie przygotowane przemówienia, wspólny śpiew, wiersze lub minuta ciszy przy zapalonych zniczach.

Dzięki wspólnemu przygotowaniu i realizacji uroczystości upamiętnienia młodzież zastanawia się nad tym, czego nauczyła się i czego doświadczyła podczas wizyty. W ten sposób „pamięć” zyskuje dla nich nowe znaczenie.

Upamiętnienie może też zostać przygotowane przez grupę w ramach modułu 2.

Dla każdej grupy przewidziany jest znicz.

Podsumowanie z refleksją

————— polecamy jako moduł końcowy dla dowolnej kombinacji modułów

Moduł ten, dostosowany metodologicznie do potrzeb grupy, stwarza okazję do indywidualnej i zbiorowej refleksji. Stosując różne metody, uczestniczki i uczestnicy są motywowani do przetworzenia wiedzy, którą zdobyli, opowiedzenia o swoich doświadczeniach podczas wizyty w miejscu pamięci oraz do podzielenia się wynikami tej refleksji z resztą grupy.

Każdy z uczestniczek i uczestników jest motywowany do tego procesu w indywidualny sposób.

W zależności od przebiegu wizyty i potrzeb grupy moduł ten może zostać włączony w kilku miejscach.

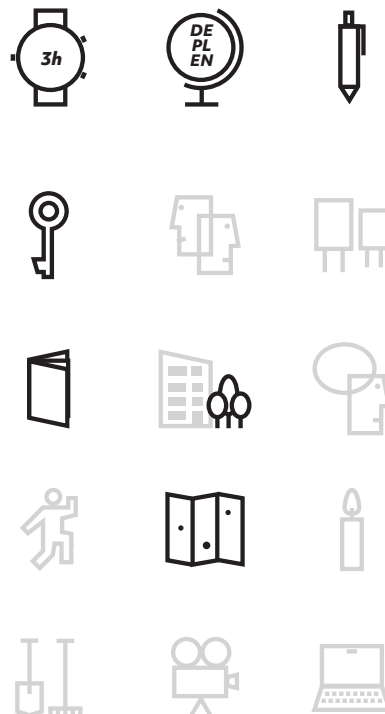

*1 | ODKRYWANIE MIASTA

Historyczne ślady pracy przymusowej w Görlitz

ten moduł służy pogłębieniu wiedzy,
polecany jest w ramach drugiej wizyty
lub kilkudniowej wizyty w miejscu pamięci

Moduł ten zaprasza uczestniczki i uczestników na poszukiwanie śladów historycznych pozostawionych w Görlitz przez robotników przymusowych. W grupach, z mapą w rękę, młodzież zwiedza dzisiejsze Europamiasto Görlitz/Zgorzelec, samodzielnie poznając przy tym miejsca związane z historią Stalagu VIII A. W każdym miejscu czeka na nich wskazówka, która poprowadzi ich do następnego celu.

W tym module wykorzystywane są takie kompetencje, jak praca zespołowa, samoorganizacja i orientacja w terenie. Młodzież uczy się także odczytywać ślady historii w dzisiejszym krajobrazie miejskim.

Podczas tego modułu uczestniczki i uczestnicy będą poruszać się w małych grupach poza miejscem pamięci.
Zalecany minimalny wiek uczestników grupy to 14 lat.

Kilkudniowa wizyta w miejscu pamięci

Kilkudniowa wizyta w miejscu pamięci daje możliwość dogłębnego poznania historii i terenu niemieckiego obozu dla jeńców wojennych Stalag VIII A. W oparciu o ofertę edukacyjną stworzony zostanie program dostosowany do oczekiwań i potrzeb grupy.

W zależności od programu wizyta w miejscu pamięci może trwać do 5 dni.

*Przykładowy program
- 3 dni*

dzień

1

Przedpołudnie	— Przyjazd, powitanie i zapoznanie z regulaminem schroniska
Obiad, następnie przydzielenie do pokoi	
Popołudnie	— Zapoznanie się, przedstawienie miejsca pamięci oraz programu — Wprowadzenie do pracy merytorycznej i zapoznanie się z miejscem (moduł 1)
Kolacja	
Wieczór	— Wspólne zakończenie dnia – refleksja — Zajęcia indywidualne / ognisko

dzień

2

Śniadanie	
Przedpołudnie	— Wspólne rozpoczęcie dnia: energizer i animacja językowa — Pogłębienie pracy merytorycznej (moduł 3 + moduł 6 albo 7 lub moduł 9)
Obiad	
Popołudnie	— Energizer i animacja językowa — Program na zewnątrz (moduł 10 + 11/ moduł *1) lub czas wolny
Kolacja	
Wieczór	— Wspólne zakończenie dnia – refleksja — Zajęcia indywidualne / ognisko

dzień

3

Śniadanie i sprzątnięcie pokoi	
Przedpołudnie	— Wspólne rozpoczęcie dnia: energizer i animacja językowa — Zakończenie pracy merytorycznej (moduł 8) i refleksja (moduł 12)
Obiad	
Popołudnie	— Wyjazd

dzień
1

Przedpołudnie	— Przyjazd, powitanie i zapoznanie z regulaminem schroniska
Obiad, następnie przydzielenie do pokoi	
Popołudnie	— Zapoznanie się, przedstawienie miejsca pamięci oraz programu — Wprowadzenie do pracy merytorycznej i kreatywne poznanie miejsca (moduł 2 – cz. 1)
Kolacja	
Wieczór	— Wspólne zakończenie dnia – refleksja — Zajęcia indywidualne / ognisko

dzień
2

Śniadanie	
Przedpołudnie	— Wspólne rozpoczęcie dnia: energizer i animacja językowa — Kontynuacja pracy rozpoczętej poprzedniego dnia oraz poznanie miejsca (moduł 2 – cz.2)
Obiad	
Popołudnie	— Energizer i animacja językowa — Program na zewnątrz (moduł 10/ moduł *1)
Kolacja	
Wieczór	— Wspólne zakończenie dnia – refleksja — Zajęcia indywidualne / ognisko

dzień

3

Śniadanie	
Przedpołudnie + popołudnie	<ul style="list-style-type: none"> — Wycieczka (propozycje znajdują się w punkcie „Oferta czasu wolnego”) — Obiad (pakiety lunchowe)
Kolacja	
Wieczór	<ul style="list-style-type: none"> — Zajęcia indywidualne / ognisko

dzień

4

Śniadanie	
Przedpołudnie	<ul style="list-style-type: none"> — Wspólne rozpoczęcie dnia: energizer i animacja językowa — Pogłębienie pracy merytorycznej (moduł 3 + moduł 6 i 7 lub moduł 9)
Obiad	
Popołudnie	<ul style="list-style-type: none"> — Energizer i animacja językowa — Program na dworze (moduł 10 + 11/ moduł *1) lub czas wolny
Kolacja	
Wieczór	<ul style="list-style-type: none"> — Wspólne zakończenie dnia – refleksja — Zajęcia indywidualne / ognisko

dzień

5

Śniadanie i sprzątnięcie pokoi	
Przedpołudnie	<ul style="list-style-type: none"> — Wspólne rozpoczęcie dnia: energizer i animacja językowa — Zakończenie pracy merytorycznej (moduł 8) i refleksja (moduł 12)
Obiad	
Popołudnie	<ul style="list-style-type: none"> — Wyjazd

Worcation

Worcation to międzynarodowa, kreatywna praca z młodzieżą w miejscu pamięci.

W projekcie, który odbywa się każdego lata w Europamieście Zgorzelec-Görlitz, uczestniczy 25 młodych ludzi z Europy w wieku od 16 do 26 lat. To, co łączy ich ze sobą to zainteresowanie historią Europy i chęć poznania ludzi z innych krajów. Przez dwa tygodnie uczestniczki i uczestnicy poznają nie tylko miejsce pamięci Stalag VIII A, ale przede wszystkim siebie nawzajem. W trakcie tego procesu grupa zyskuje własne spojrzenie na historię tego miejsca i zajmuje się nią w twórczy sposób.

Uczestniczki i uczestnicy mogą wybrać jeden z dwóch rodzajów warsztatów: jedna część grupy wyrusza w teren i wykorzystując metody archeologiczno-historyczne czyni historię byłego obozu jenieckiego namacalną, aktywnie przyczyniając się tym samym do poszerzania wiedzy o Stalagu VIII A. Druga grupa uczy się metod kreatywno-artystycznych i opracowuje własne interpretacje historii tego miejsca. Na koniec projektu cała grupa prezentuje wyniki poszczególnych warsztatów podczas oficjalnej uroczystości zakończenia.

Wspólna praca to tylko jeden z elementów Worcation. Projekt ten oznacza również integrację, zdobycie doświadczeń międzykulturowych i dobrą zabawę. Młodzież ma możliwość poznania miasta bliźniaczego Zgorzelec-Görlitz i pobliskiego regionu, a także zorganizowania sobie czasu wolnego zgodnie z własnymi upodobaniami.

Różnorodność, wzajemny szacunek i spójność europejska to wartości, które charakteryzują projekt i które Worcation pragnie stale pielęgnować. Uczestniczki i uczestnicy wzbogacają się wzajemnie dzięki swojej wiedzy, różnego pochodzenia i osobowości oraz dowiadują się, w jaki sposób historia Europy łączy się z teraźniejszością.

Więcej informacji
o projekcie można
znaleźć na stronie
internetowej
www.worcation.eu

Projekty historyczno- -artystyczne

Stalag VIII A był świadkiem wielu nieludzkich doświadczeń. To miejsce zostało także ukształtowane przez sztukę. Kompozytor Oliver Messiaen stworzył tu swój słynny „Kwartet na koniec czasu”. W obozie powstawały również sztuki teatralne, czasopisma kulturalne i inne formy sztuki.

Bazując na tym dziedzictwie, oferujemy kilkudniowe warsztaty łączące w sobie historię i pedagogikę sztuki dla jedno i międzynarodowych grup młodzieżowych. Postrzegamy sztukę nie tylko jako środek wyrazu, ale także jako medium, dzięki któremu historia może stać się bardziej zrozumiała i namacalna.

Każda grupa indywidualnie wybiera odpowiedni dla siebie temat projektu związany z historią Stalagu VIII A. Wykorzystywane metody i formy artystyczne są dostosowywane do potrzeb i oczekiwań grupy.

Możliwe metody pracy artystycznej (także jako kombinacja paru z nich)

- » Teatr (teatr dramatyczny, lalkowy, maska).
- » Muzyka (od klasycznej, przez elektronikę, po hip-hop)
- » Literatura (spoken word, komiks)
- » Sztuki plastyczne (kolaż, malarstwo)
- » Film

Projekty z zakresu edukacji artystycznej trwają co najmniej 4 dni i kończą się prezentacją rezultatów projektu.

Ponieważ ten rodzaj pracy projektowej jest szczególnie odpowiedni dla grup międzynarodowych, zachęcamy do udziału w nim grupy dwu- i wielonarodowe – chętnie pomożemy w znalezieniu odpowiedniego partnera. Istnieje możliwość dofinansowania projektu. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w części „Możliwości dofinansowania” (zob. str. 42).

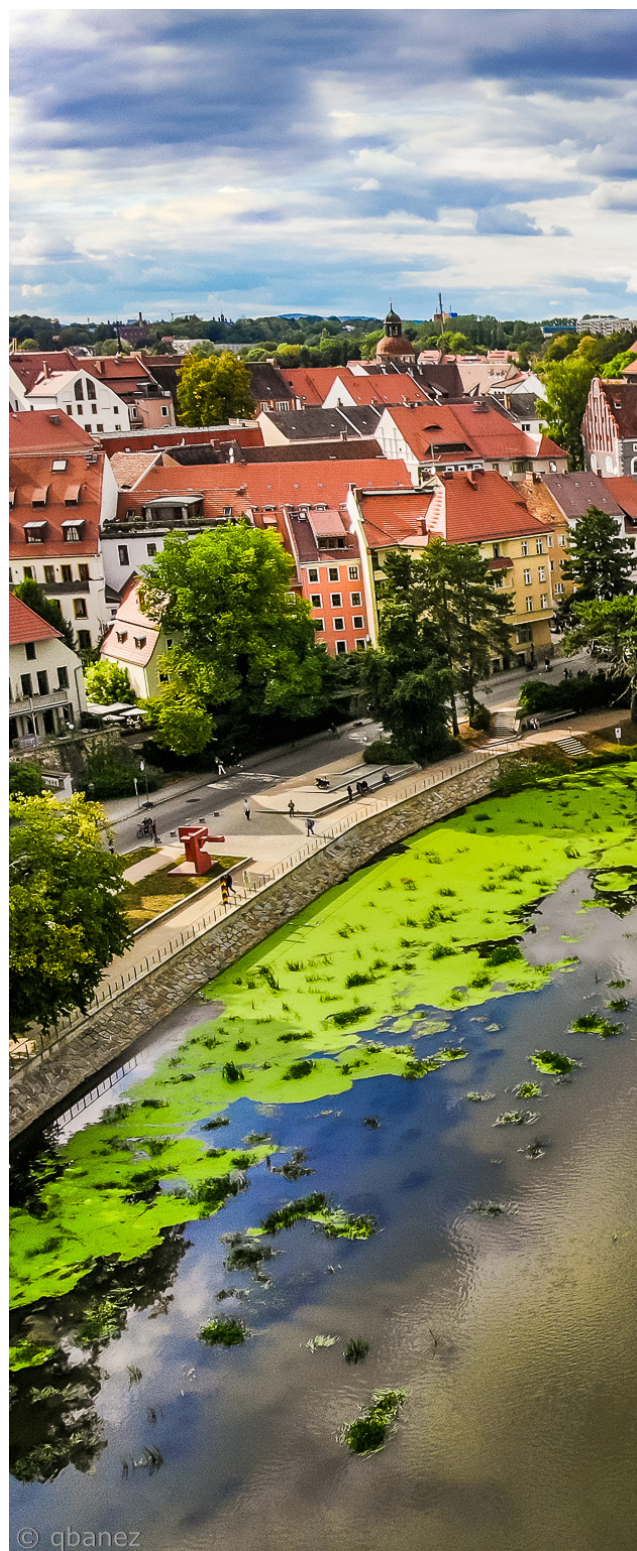

Oferta czasu wolnego

Chętnie doradzimy, jak spędzić wolny czas podczas pobytu w miejscu pamięci. Poniżej znajdziecie Państwo kilka pomysłów i inspiracji!

- » Zwiedzanie miasta z przewodnikiem/ odkrywanie miasta/ gra miejska w Europamieście Görlitz-Zgorzelec
- » Wycieczka nad jezioro Berzdorf
- » Spływ pontonowy po Nysie
- » Wycieczki rowerowe
- » Park Nadnyski
- » Wieczory przy grillu/ ognisku (po polskiej lub niemieckiej stronie)
- » Wizyta w centrum młodzieży i socjokultury Rabryka w Görlitz
- » Poznanie obiektów kultury przemysłowej (na przykładzie byłej chłodni „Kühlhaus“)
- » Teatr w Görlitz
- » Miejski Dom Kultury
- » Wycieczka do Wrocławia lub Drezna

© qbanez

Koszty programu edukacyjnego

Możliwości dofinansowania

Poniższe opłaty dotyczą grup szkolnych z Polski. Maksymalna wielkość grupy to 30 osób plus opiekunki i opiekunowie.

1,5-godzinne oprowadzanie po miejscu pamięci (moduł 1)	bezpłatne
Stawka za pół dnia (3 godziny) – dowolne moduły	400 PLN
Stawka za cały dzień (6 godzin) – dowolne moduły	600 PLN

Uwaga: Podane stawki ryczałtowe obowiązują w roku 2022. Zastrzegamy sobie możliwość zmiany cen w kolejnych latach.

Istnieje wiele możliwości dofinansowania wizyt w miejscu pamięci. Jesteśmy Jednostką Koordynacyjną ds. Międzynarodowej Pracy z Dziećmi i Młodzieżą w Europamieście Görlitz-Zgorzelec. Z chęcią doradzimy Państwu, jakie są możliwości dofinansowania!

Jako Jednostka Centralna Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży doradzamy i wspieramy Państwa od momentu złożenia wniosku aż do rozliczenia zarówno polsko-niemieckich, jak i trójstronnych projektów.

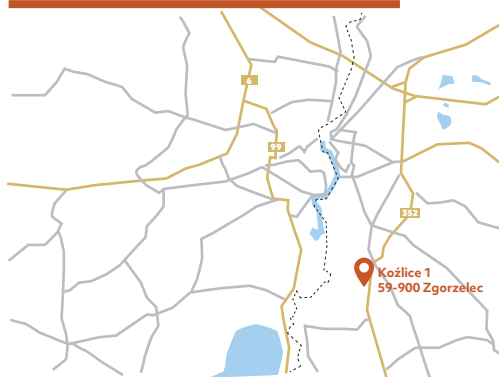
Nocleg i wyżywienie

W razie potrzeby pomożemy Państwu w zorganizowaniu noclegu i wyżywienia dla grup wielkości klasy (ok. 35 osób). W przypadku noclegu korzystamy z usług lokalnych schronisk młodzieżowych.

Prosimy uwzględnić, że za nocleg i wyżywienie pobierana jest dodatkowa opłata. W celu uzyskania szczegółowych informacji prosimy o kontakt.

Dojazd i kontakt

Należy pamiętać, że miejsce pamięci nie jest połączone z siecią komunikacji miejskiej. Chętnie pomożemy Państwu zorganizować dojazd do miejsca pamięci. Polecamy przy tym wybór zrównoważonych form transportu, takich jak:

- » autobus
- » pociąg
- » rower

W przypadku dalszych pytań pozostajemy do dyspozycji!

Kontakt do nas:

Mail: info@meetingpointmm.eu

Telefon: +49 (0) 3581 66 12 69

Strona internetowa:

meetingpoint-memory-messiaen.eu

Impressum

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN e.V.
STOWARZYSZENIE NA RZECZ PAMIĘCI, EDUKACJI I KULTURY
Demianiplatz 40, D-02826 Görlitz
Telefon: 03581 661 269
info@meetingpointmm.eu
Ust-IdNr. DE 316 622 227
IBAN: DE22 85050100 3100014951
BIC: WELADED1GRL
<https://www.meetingpoint-memory-messiaen.eu/pl/>

<https://www.facebook.com/meetingpointmm/?ref=hl>

<https://www.instagram.com/meetingpointmemorymessiaen/>

<https://www.youtube.com/channel/UC7J76POeKs6GI2BqAS8hHIA>

REDAKCJA:

Zuzanna Kornet,
Alexandra Grochowski,
Marta Wyspiańska

TŁUMACZENIE:

Magdalena Zielińska-König

FOTOGRAFIE:

Florian Gaertner: strona tytułowa,
str. 3, str. 5, str. 13, str. 21, str. 27
Jakub Purej: str. 1, str. 9, str. 11, str. 15,
str. 19, str. 25, str. 30, str. 37, str. 39,
str. 40,
Magdalena Antkowiak: str. 7
Agnieszka Jedrzejewska: str. 17

OPRACOWANIE GRAFICZNE:

 RZECZYOBRAZKOWE

Niniejsza broszura została opracowana w ramach programu „Latarnie PNWM”.

Opublikowano w 2022 roku.

MEETINGPOINT MEMORY MESSIAEN
VEREIN FÜR ERINNERUNG, BILDUNG
UND KULTUR